

TALIGE ACTIVITEITEN EN PRAKTISCHE TIPS

'Het is zo opvallend dat er veel meer contact is tussen de kinderen onderling en ook tussen animatoren en kinderen wanneer ze in kleinere groepjes rond tafels zitten dan wanneer ze aan één grote tafel zitten. Dit zouden we altijd moeten doen.'

'Deze tips zijn echt nuttig en vragen een beetje extra inspanning, maar op termijn vergemakkelijken ze onze werking.'

Het is een misverstand dat een talige activiteit per definitie uit taalspelletjes bestaat. Er zijn zoveel andere, leukere en impliciete mogelijkheden. De ene soort activiteit zal je wel sneller als taalrijk ervaren, bij een andere moet je er meer moeite voor doen. Maar eigenlijk kan je van bijna elke activiteit een interactieve activiteit maken, of je nu spreekt over koken, knutselen, verhalen vertellen, drama, muziek, gezelschapsspelen, allerlei bewegingsspelen of muziek. Al deze activiteiten kan je in een talig kleedje steken: overlegmomenten, de kinderen een briefje laten ontcijferen, een spel helder uitleggen, opdrachtenkaartjes die de kinderen zelf lezen en uitleggen, een boodschappenlijstje bij het winkelen, werken in kleine groepjes ...

En als je dan zelf als begeleider van de activiteit openstaat voor wat de kinderen je komen vertellen, erop ingaat, overleg en gesprekjes stimuleert, zelf gespreksimpulsen aanbiedt ... dan is talige interactie tijdens je activiteit verzekerd!

Welk soort activiteiten lokt meer interactie uit?

De hoeveelheid interactie die een activiteit uitlokt hangt samen met het soort activiteit, maar ook met de manier waarop je die activiteit uitwerkt en met je begeleidershouding tijdens die activiteit. Zo kan je op een taalarme manier met de kinderen knutselen, maar evengoed op een taalrijke manier. Net zoals je een gezelschapsspel in stilte kan spelen of er veel taal bij aan bod kan laten komen. Bekijk zeker de tips en aandachtspunten die je hieronder vindt!

10 tips voor een goede voorbereiding

Bij de voorbereiding van een activiteit moet je op een heel aantal zaken letten. Sommige dingen lijken vanzelfsprekend, andere puntjes vragen misschien iets meer aandacht. Ook die kunnen na een tijdje vanzelfsprekend worden.

1. Zoek een leuke activiteit die de kinderen aanspreekt en die ook jezelf boeit. Hoe enthousiaster je zelf bent, hoe enthousiaster je de kinderen kan maken.

Je vindt allerlei ideeën op internet, o.a. op www.speelidee.be, in knutsel- en spelenboeken, uit ervaring. Een 'oud' spel kan je terug leven inblazen door een andere inkleding, een spelelement dat verandert ...

2. Maak je activiteit zo motiverend mogelijk.

Je kan een activiteit op allerlei mogelijke manieren en met allerhande thema's inkleden. Kleed het lokaal in en verkleed jezelf. Je kan toewerken naar een eindproduct, bijvoorbeeld de versiering van het lokaal, maskers maken om een toneeltje mee te spelen, hapjes maken voor een receptie met de ouders, een tovenaarsdiploma ... Zorg voor een leuk opwarmertje en een slotmoment. Organiseer uitdagende activiteiten en ga in op interesses van de kinderen. Een leuke manier om groepjes in te delen motiveert de kinderen extra!

3. Leg het noodzakelijke materiaal voor de activiteit op voorhand klaar. Zo moet je tijdens de activiteit niet heen en weer lopen en kan je je aandacht meer bij de kinderen houden en gesprekjes aanknopen.

4. Bespreek op voorhand het verloop van de activiteit met je mede-animatoren. Zo weet iedereen hoe de activiteit in elkaar zit en wat er op welk moment moet/kan gebeuren. Je kan beter inspelen op elkaar en inspringen waar nodig.

Zo kan iedereen een kind individueel verder helpen bij een knutselopdracht die niet goed lukt en kan iedereen een speluitleg overnemen of het apart nog eens extra uitleggen aan een groepje kinderen. Wanneer je op voorhand even met je mede-animatoren overlegt over de activiteit, kan je elkaar ook tips geven over de voorbereiding, organisatie, haalbaarheid, inkleding ...

5. Zorg voor voldoende afwisseling in de activiteiten. Bedenk enkele 'broekzakspelletjes' voor tussendoor. Dit zijn korte spelletjes die je uit je zak kan toveren wanneer de kinderen nood hebben aan wat anders, bijvoorbeeld Kat & Muis, 1-2-3 piano!, Koningsbal ... Na dit spelletje ga je weer verder met je activiteit.

Laat de kinderen geen hele namiddag aan een tafel zitten, maar onderbreek dit even met een actief spelletje, wissel bewegingsactiviteiten af met rustige momenten zodat de kinderen terug op adem kunnen komen, ga even een hap frisse lucht nemen ... Als je het spelletje inkleedt in het thema van je activiteit wordt het nog leuker. Geef elk spelletje een duidelijke naam zodat de kinderen het later opnieuw kunnen aanhalen als ze het nog eens willen spelen.

6. Geef de kinderen inspraak. Uit deze inspraakmomenten leer je ook wat de kinderen leuk vinden voor een volgende keer.

Bepaal voor een knutselopdracht niet altijd zelf hoe iets gemaakt moet worden (je kan wel enkele ideeën in je hoofd hebben), maar laat de kinderen bedenken en uitzoeken hoe ze iets gaan maken en wat ze daarvoor nodig hebben. Laat de kinderen (varianten van) spelletjes voorstellen en pik daar op in. Wanneer (bijna) niemand van de kinderen zin heeft in de activiteit/spelletje die/dat je voorstelt, laat hen dan zelf een alternatief bedenken. Brainstorm samen met de kinderen over nieuwe activiteiten die verder bouwen op het thema waar je mee bezig bent.

7. Denk even na over de inhoud van je activiteit: zijn de kinderen voldoende vertrouwd met de inhoud of moet je ze nog vertrouwd maken met enkele elementen ervan?

Wanneer je bijvoorbeeld een activiteit plant over 'een ontdekkingsreis naar de Noordpool', waarin je ijsberen, Eskimo 's ... aan bod laat komen, bedenk dan eerst even of alle kinderen dit kennen. Als ze immers kennis nodig hebben van deze zaken, zou je activiteit anders wel eens kunnen mislukken. Wel kan je hen tijdens een activiteit laten ontdekken wat een Eskimo is, hoe hij leeft ... Let wel op dat het niet te schools wordt!

8. Wanneer je voor de eerste keer een spel gaat spelen, overloop dan in je hoofd hoe je dat het duidelijkst uitlegt. Een heldere speluitleg is immers de basis voor een goed spel. Denk ook na over de woorden die je gaat gebruiken en of die verstaanbaar zijn voor de kinderen wees zeker niet bang om moeilijke woorden,... te visualiseren. Zo ben je zeker dat elk kind mee is.

Denk ook aan randvoorwaarden voor je uitleg: misschien heb je wel hulpmiddelen nodig om je uitleg te visualiseren, misschien kan je best eerst groepjes indelen of toch net niet, laat je de kinderen aan een tafel zitten voor de uitleg of zet je ze allemaal voor je, op welke plaats is er het minst storend lawaai ...? Vergeet ook het doel van het spel niet! Bereid geen activiteiten voor met een bepaalde woordenschat in het achterhoofd, maar ga wel na of de aangeboden taal begrepen kan worden.

9. Wanneer je voor de eerste keer iets knutselt, probeer het dan op voorhand zelf eens uit. De beschrijvingen uit een knutselboek zijn niet altijd vanzelfsprekend. Als je iets zelf uitgetest hebt, kan je dat vaak helderder uitleggen.

Gebruik wat je zelf geknutseld hebt als voorbeeld om te tonen bij je uitleg. Soms is het wel nodig het voorbeeld nadien weg te zetten zodat de kinderen het niet helemaal nabootsen en ook hun creativiteit laten werken.

10. Denk eens na over de talige mogelijkheden tijdens de activiteit.

Meer informatie hierover vind je verder onder '10 aandachtspunten om tijdens een activiteit extra op te letten'. *Lokt de activiteit interactie uit? Hoe kan je er meer interactie inbrengen - zowel tussen de kinderen onderling als tussen jezelf en de kinderen?*

Voor het overzicht van de activiteiten vind je een vragenlijstje waarmee je zelf kan evalueren hoe talig en goed voorbereid je activiteit is/was. Je kan dit lijstje tijdens de voorbereiding overlopen: misschien heb je wel dingen over het hoofd gezien. Na de activiteit kan je aan de hand van dit lijstje evalueren hoe de activiteit verlopen is, wat goed zat en waar je de volgende keer misschien extra op moet letten. Je zal merken dat in dit lijstje vragen staan die op het eerste zicht niet meteen met taal te maken hebben. Toch hebben al deze vragen al dan niet onrechtstreeks met interactie te maken: kinderen zullen bijvoorbeeld sneller een babbeltje komen slaan wanneer ze zich op hun gemak voelen bij jou/binnen de kinderwerking. Je kan dit lijstje dus breder gebruiken dan enkel voor een talige evaluatie. Wanneer je het lijstje te uitgebreid vindt kan je er per keer een aantal vragen uitpikken. Zorg ervoor dat elk aandachtspunt eens aan bod komt.